

Geslaagd theater met wrange ondertoon

THEATER VOOR NIKS UMSONST

Door Comp. Marius & 't Barre Land

Gezien 19/1 Waar De Brakke Grond Nog

te zien t/m 23/1 aldaar; tournee

★★★★☆

Een 'posse' is behalve een Osdorpse hiphopgroep van weleer ook een theaterstuk dat het van overdrijvingen en rare toevalligheden moet hebben om komisch te zijn. *Umsonst!* (1857) is zo'n posse in de tweede betekenis. De Weense schrijver en toneelspeler Johann Nestroy was een meester in het genre, dat hij benutte om lekker tegen de kleinburgerlijkheid aan te schoppen. Een goede traditie in zijn land, die daarna door Karl Kraus en Thomas Bernhard tot kunst is verheven. Maar we zien de stukken van Nestroy hier zelden.

Hoe jammer dat is, tonen Comp. Marius en 't Barre Land. *Umsonst!* is een vernuftig geconstrueerd spel met persoonsverwisselingen dat begint met twee acteurs die hun provinciale negenderangs theatertje ontvluchten. Hun directeur wil dat ze een knieval maken voor de smaak van het publiek. En één van de twee dreigt zijn toneelcarrière te moeten opgeven om zijn oom op te volgen als fabriekseigenaar. Een oom die overigens een bloedhekel heeft aan toneelspelers. Zo erg dat hij een meisje over wie hij voogd is, het spelen verbiedt. Hij wil dat ze trouwt met zijn neef. Daar voelt ze weinig voor, want ze is al verliefd op een acteur... Ingewikkeld, ja. En dan is het stuk nog nauwelijks op stoom.

Natuurlijk, aan het eind krijgen ze elkaar. In de tussentijd belandt iedereen in een hotel waar de twee acteurs zich uitgeven voor van alles: van Italiaanse markiezen tot Weense hoteleigenaren, met als uitkomst dat het uiteindelijk allemaal niet nodig was geweest. Alles voor niks, *umsonst*. Het hele 'theater' had kortom achterwege kunnen blijven.

En dat is de wrange ondertoon die meeklinkt bij deze geslaagde theateravond. Comp. Marius en 't Barre Land werkten eerder samen. *Happy days* was zo'n gezamenlijk

project. Maar de tijden zijn niet meer zo happy. Een 'totaal veranderd subsidielandschap' zoals ze het zelf in het programma noemen, dat is waar ze in zijn beland. De subsidiënt heeft de hand op de knip gehouden en niets bijgedragen aan deze 'oefening in het nutteloze'. En wordt daarom fijntjes bedankt omdat ze 'hierdoor gratis en voor niks de titel van het stuk van extra glans en inhoud heeft weten te voorzien.'

Hoe je van de nood een deugd kunt maken. Tussen de rij laaghangende theaterspots die als scheiding tussen voor- en achtertoneel fungeren, wordt gelukkig met zichtbaar plezier gespeeld op de informele manier die we van 't Barre Land gewend zijn. Czeslaw de Wijs is nooit ver weg met het tekstboek om zijn collega's te souffleren. Vincent van den Berg en Chris van Trier zijn als de twee vluchtende acteurs aan elkaar gewaagd. Anouck Driessen heeft een overtuigende dialoog met een jas. Gaat dat zien, dan is het tenminste niet *umsonst* geweest.

Hans Smit